

Η ιστορική δικαίωση του Νεοκυπριακού Σύνδεσμου

Μετά την καταστροφή του 1974 ^(και συγκεκριμένα τον Μάρτιο του '75) μια ομάδα Κύπριων πολιτών ίδρυσε τον Νεοκυπριακό Σύνδεσμο θέτοντας καταστατικούς στόχους που είχαν σαν όραμα την δημιουργία μιας νέας Κύπρου, κοινής πατρίδας για όλους τους κατοίκους της. Σε αυτά τα πλαίσια για 28 χρόνια τώρα, ο Νεοκυπριακός Σύνδεσμος είχε 3 βασικούς άξονες δράσης: την ενίσχυση της Κυπριακής Δημοκρατίας [και κατ' επέκταση της πολιτειακής μας οντότητας], την επαναπροσέγγιση των ^(δύο) μεγάλων κοινοτήτων και την διατήρηση και ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών.

Η αδιαπραγμάτευτη υπεράσπιση της υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας [και της ανάγκης να ολοκληρωθεί σαν πολιτεία αποκτώντας τα δικά της σύμβολα όπως λ.χ. κρατικό ⁽ ύμνο)] βρέθηκε πολλές φορές στο κέντρο έντονης κριτικής, με κύριο ισχυρισμό την «άρνηση της ταυτότητας» [σύμφωνα με τους επικριτές του] των ε/κ και κατ' επέκταση των τ/κ. Αυτή η κριτική/παρερμηνεία «κτίστηκε» πάνω στην προσπάθεια του Νεοκυπριακού να προβάλλει κυπροκεντρικές θέσεις με στόχο να κάμει κατανοητό τον διαχωρισμό πολιτικής [που παραπέμπει στην ιδιότητα του πολίτη] και πολιτιστικής [που παραπέμπει στην θρησκευτική, εθνική, γλωσσική καταγωγή] ταυτότητας. Οι «κριτικοί» μας συνειδητά ή μη παραποιούσαν ή αδυνατούσαν να αντιληφθούν αυτόν τον διαχωρισμό. Είναι πιστεύουμε και ένα σημάδι ωρίμανσης το ότι σήμερα [μπροστά στην ένταξη στην ΕΕ αλλά και την πιθανότητα μιας λύσης του κυπριακού στο ευρωπαϊκό πλαίσιο] αυτός ο διαχωρισμός γίνεται ^{από αρκετούς} κατανοητός. Ίσως να είναι και μια ελπιδοφόρα ένδειξη ότι τουλάχιστον μέρος της κοινωνίας μαθαίνει από το παρελθόν. Εμείς επισημαίναμε πάντα ότι πέρα από τις πολιτιστικές διαφορές [που δεν χρειάζονταν να είναι ανταγωνιστικές] είχαμε στην πολιτική σφαίρα της κυπριακής κοινωνίας τα στοιχεία πάνω στα οποία θα μπορούσε να οικοδομηθεί μια σύγχρονη πολιτεία και μια κοινή πολιτική ταυτότητα την οποία θα μπορούσαν να αποδεχτούν και υιοθετήσουν όλοι οι κάτοικοι της Κύπρου.

Η επίμονη μας στην ανάγκη επαναπροσέγγισης των δυο μεγάλων κοινοτήτων πηγάζει από την κατανόηση ότι χωρίς τέτοια προσέγγιση/συμβίωση δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν οι πολιτικές δομές, αλλά και από την πίστη μας στα θετικά του πλουραλισμού και της διαπολιτιστικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, σαν κυπροκεντρικός που είναι ο Σύνδεσμος, απόβλεπε και αποβλέπει στην ενίσχυση και εμπέδωση όλων εκείνων των στοιχείων που συνθέτουν τα κοινά που στηρίζουν το ενιαίο της κυπριακής κοινωνίας και τον παραμερισμό εκείνων των στοιχείων που οδηγούν στην εξασθένιση και την ενδεχόμενη διάλυση της κυπριακής πολιτείας. Έτσι ο

Νεοκυπριακός στην 28χρονη δράση του υπερασπίστηκε με συνέπεια τον ειρηνικό δρόμο επίλυσης του κυπριακού προβλήματος μέσω συνομιλιών σαν την μόνη δυνατότητα που μπορεί να οδηγήσει σε λύση. Διακήρυττε πάντοτε ότι η ομοσπονδία είναι η αναγκαία λύση και σημείωνε ότι έπρεπε η ομοσπονδία σαν έννοια αλλά και σαν μελλοντική πραγματικότητα να γίνει κατανοητή στην κοινή γνώμη και από τον μέσο πολίτη. Σε αυτό το πλαίσιο η στήριξη της επαναπροσέγγισης θεωρήθηκε σαν βασικός μοχλός για το ξεπέραςμα της τραγωδίας του '74. Ο σύνδεσμος ανέλαβε από την αρχή δραστήριο ρόλο στην προσπάθεια επαφής ανάμεσα στις δυο κοινότητες – ακόμα και στις δύσκολες τότε συνθήκες των δεκαετιών του '70 και του '80 – αλλά ταυτόχρονα ζητούσε να χαραχθεί μια συγκεκριμένη πολιτειακή πολιτική απέναντι στους τουρκοκύπριους σαν ισότιμους πολίτες της χώρας μας. Να αναγνωριστεί με σαφήνεια και να γίνει επίσης κατανοητό, σαν η δεδομένη πραγματικότητα, ότι η κυπριακή πολιτεία είναι δικοινοτική.

Η υπεράσπιση των δημοκρατικών θεσμών είναι ουσιαστικά αποτέλεσμα των δυο προηγούμενων θέσεων. Η υπεράσπιση της κυπριακής Δημοκρατίας ~~συνεπάγεται~~ και την υπεράσπιση και την διεύρυνση της δημοκρατίας, αφού η υπονόμευση της ανεξαρτησίας ταυτίστηκε ιστορικά με την κατάλυση της δημοκρατίας [όπως έγινε στις 15 Ιουλίου] ^{του '74} - την υπονόμευση του δικαιώματος δηλαδή των ~~Κυπρίων~~ να αυτοκαθορίζονται σαν λαός. Η προώθηση της επαναπροσέγγισης από την άλλη είναι μια προσπάθεια για να ξεπεραστούν τα αποτελέσματα των αυταρχικών πολιτικών πρακτικών του παρελθόντος αλλά και της ολοκλήρωσης της πολιτικής συγκρότησης της κυπριακής κοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο ο ~~Σύνδεσμος~~ εστίασε την προσοχή του στην ανάγκη παιδείας και πολιτικού διαλόγου. Ακόμα και στις δύσκολες στιγμές των εθνικιστικών εξάρσεων όταν φαινόταν να επανέρχεται ο παλιός αυταρχισμός, ο ~~Σύνδεσμος~~ τάχθηκε χωρίς περιστροφές ενάντια στον εθνικισμό και την αναβίωση του – όσο και αν αυτό οδηγούσε σε επιθέσεις και παραποιήσεις των θέσεων μας. Γιατί ακριβώς αν είναι κάτι το οποίο πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι το κύριο μήνυμα της τραγωδίας του '74, αυτό είναι ότι την δημοκρατία πρέπει να την υπερασπιζόμαστε συνεχώς – ιδιαίτερα στις δύσκολες στιγμές. Και η αντίσταση στον εθνικισμό είναι πιστεύουμε μέρος της δημοκρατικής αντίστασης. Ταυτόχρονα προσπαθήσαμε με εισηγήσεις και εκδηλώσεις να προωθήσουμε μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία θα έβγαζε την παιδεία μας από το αναχρονιστικό κλουβί του εθνοκοινοτισμού και θα την άνοιγε στην δικοινοτικοτητα της κοινωνίας και στην διαπολιτισμική

πραγματικότητα του σημερινού κόσμου. Σε αυτό το πλαίσιο λ.χ. αγωνιστήκαμε με συνέπεια για την δημιουργία του πανεπιστημίου σαν δικοινοτικού θεσμού.

Είναι σήμερα φανερό ότι έχουμε μπει σε μια νέα εποχή. Η προοπτική της δεδομένης πια ένταξης στην ΕΕ και οι εσωτερικές αλλαγές [με πιο εντυπωσιακή σίγουρα την «μεγάλη συνάντηση» των Κυπρίων από τις 2 κοινότητες μετά την μερική άρση των περιορισμών στην διακίνηση], σκιαγραφούν πλέον ένα νέο πλαίσιο τόσο στον δημόσιο λόγο όσο και στους θεσμούς που διαμορφώνονται. Η στήριξη της Κυπριακής Δημοκρατίας θεωρείται σήμερα σαν θεμελιώδης αρχή κάθε συζήτησης – σε βαθμό που ακόμα και οι ιδεολογικοί απόγονοι των προηγούμενων εθνικισμών που «σύρονταν και άγονταν» από τις εθνικιστικές ιδεολογίες των "μητέρων πατρίδων", σήμερα υπερασπίζονται με πρωτοφανές σθένος το σύνταγμα του '60 και το πνεύμα της πολιτείας που γεννήθηκε τότε. Ταυτόχρονα μετά τις κινητοποιήσεις των τ/κ αλλά και με φόντο την έκρηξη της λαϊκής επιθυμίας για επανένωση, οι τ/κ έχουν αναγνωριστεί επιτέλους σαν ένας βασικός παράγοντας τόσο στην στρατηγική της ελληνοκυπριακής κοινότητας όσο και σαν νευραλγικό μέρος στην μελλοντική εικόνα της Κύπρου. Και η δυναμική της ένταξης σε μια πολυεθνική, πολυπολιτισμική κοινωνία όπως είναι η ΕΕ, μας φέρνει για πρώτη φορά αντιμέτωπους με το ιστορικό μας παρελθόν και την διαχρονική πολυπολιτισμική μας πραγματικότητα. Και η έννοια πια της διαπολιτισμικής παιδείας η της διεύρυνσης των δημοκρατικών θεσμών με έμφαση στην διαφορετικότητα γίνονται αυτονόητες.

Αυτό που διεκδικούμε δεν είναι την αναγνώριση του ότι είχαμε δίκαιο – καταθέτουμε αυτήν την δικαίωση σαν θέση προβληματισμού η οποία δείχνει ότι οφείλουμε να είμαστε συνεπείς και να αντλούμε την έμπνευση και την λογική μας από την Κύπρο και την ιστορική και κοινωνική της πραγματικότητα, παρά να γινόμαστε έρμαιοι εισαγόμενων ιδεολογιών οι οποίες αλλάζουν αναλόγως των συμφερόντων αυτών που τις προωθούν.